

INTERVIEW MET MEVROUW ANNA-SOLE MENA, DE HEER ALEX HOUSEN
EN DE HEER PHILIPPE VAN PARIJS⁽¹⁾

19 SEPTEMBER 2013

Het Marnixplan voor een meertalig Brussel

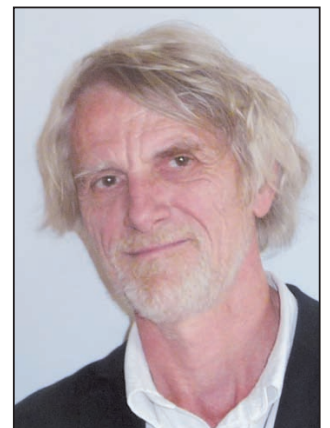

ANNE Sole Mena is ambtenaar bij het DG Ondernemingen en Industrie van de Europese Commissie, en auteur van het boek "Multilingües desde la cuna".

ALEX Housen is docent Toegepaste Taalkunde aan de Vrije Universiteit Brussel, en coauteur van "Bilingualism: Beyond Basic Principles".

PHILIPPE Van Parijs is docent aan de Universit  Catholique de Louvain en aan de Universiteit van Oxford, en auteur van "Linguistic Justice for Europe and for the World".

De Raad: Welke tendensen stelt men vast te Brussel op het vlak van talen?

Wat betreft de "moedertaal" van de Brusselaars, en meer bepaald de taal of talen die zij in hun gezin van oorsprong tijdens hun kindertijd spraken, stelt men een snelle afname vast van het percentage dat enkel Frans sprak: van meer dan de helft in 2006 tot een derde in 2011. Een tweede derde bestaat uit personen met het Frans als een van de gezinstalen, voornamelijk in combinatie met het Nederlands en het Arabisch. En het overige derde had niet het Frans als gezinstaal. Het Nederlands is nog slechts de enige moedertaal van 5% van de bevolking. Als we hieraan de combinaties toevoegen, voornamelijk met het Frans, dan haalt het Nederlands geen 20% en wordt het net voorbijgestoken door het Arabisch. Dit komt althans naar voren uit de meest betrouwbare bron over deze materie, de Taalbarometer van de VUB.

De Raad: Maar de kennis van een taal beperkt zich niet tot diegenen die ze als moedertaal hebben.

Inderaad. Zij, die beweren goed of zeer goed Frans te spreken, vertegenwoordigen 88% van het geheel, heel wat meer dan het Engels (30%), dat inmiddels duidelijk voor het Nederlands (23%) komt. In dit verband dient men evenwel op te merken dat deze scores voor elk van deze drie talen lager liggen dan in de vorige Taalbarometers (2001 en 2006). Het percentage van de bevolking, dat aangeeft goed of zeer goed een vorm van het Arabisch te beheersen, is daarentegen sterk toegenomen (vandaag 18%), maar in tegenstelling tot de andere talen is dit minder dan het percentage van de bevolking dat aangeeft dat zij deze taal tijdens hun kindertijd hebben gesproken in hun gezin van oorsprong.

De Raad: Kan men nog zeggen dat Brussel een Franstalige stad is?

Ja, in de zin dat 90% van de bevolking een goede kennis bezit van de Franse taal, met inbegrip van bijna alle Vlamingen in Brussel. Maar Brussel is niet "Franstalig" zoals Wallonië waar 9 personen op 10 het Frans als moedertaal hebben. In Brussel gaat het namelijk maar om 3 personen op 10.

De Raad: Waaruit bestaat het Marnixplan en wat is zijn doelstelling?

Het Marnixplan is een collectief initiatief dat het zo vroeg en coherent mogelijk leren van verschillende talen onder de hele Brusselse bevolking wil bevorderen. Het plan geeft hierbij de voorkeur aan het Frans, het Nederlands en het Engels, maar moedigt eveneens de overdracht van alle moedertalen aan. Voor deze doelstelling zal het met name gebruik maken van een internetsite, een elektronische nieuwsbrief en zal het elk jaar een publiek evenement organiseren.

De Raad: Steunen de overheid, de sociale gesprekspartners... dit initiatief?

We hebben in elk geval het gevoel volkomen begrepen en gesteund te worden door de Brusselse sociale gesprekspartners, door ACTIRIS, door Bruxelles-Formation, evenals door verschillende organisaties en verenigingen die rechtstreeks worden geconfronteerd met gebreken en vragen inzake talen onder de Brusselaars, en dit vanaf de peuterschool tot in het voortgezet onderwijs. Wij verheugen ons over de contacten waartoe ons initiatief reeds heeft geleid en tot de partnerships die ontstaan. Wat betreft de politieke verantwoordelijken, hebben wij ten eerste de geëngageerde aanwezigheid gewaardeerd van de twee ministers van onderwijs en van de voorzitters van het Gewest en

de VGC op ons inaugureel evenement. Tijdens de komende maanden zullen we moeten nagaan wat er daadwerkelijk wordt ondernomen om dit vroeger taalbad niet enkel mogelijk maar tevens doeltreffend te maken, en om het open te stellen voor een aanzienlijk groter aandeel van de Brusselse leerlingen, evenals om een einde te maken aan schrijnende gebreken, zoals de afwezigheid van taalcursussen in het curriculum van meer dan de helft van de leerlingen van het beroepsonderwijs.

De Raad: Valoriseert uw benadering tevens de oorspronkelijke talen van migranten?

We hechten niet enkel veel belang aan de talen van de immigratie, wij wensen eveneens hun overdracht te bevorderen. Over het algemeen is het goed dat ouders systematisch met hun kinderen hun beste taal spreken, dit is vaak hun eigen moedertaal. Indien dit niet de taal is van de school, dan zal hen dit niet benadelen maar het leren van de taal van de school door het kind vergemakkelijken. De overdracht van deze talen is een mooi geschenk voor deze kinderen, net als voor Brussel dat zich aldus op duurzame en intieme banden kan beroepen met de werelddelen waaruit zijn inwoners afkomstig zijn. Maar dit moet samengaan met het leren van de drie verbindings-talen die de Brusselaars moeten toelaten om nauwe banden te onderhouden met de bevolking van de omliggende regio's en met de wereldgemeenschap die zich te Brussel gevestigd heeft omwille van zijn statuut van Europese hoofdstad.

De Raad: Voor welk type onderwijs pleit u in het Brussels gewest?

Het Brussels onderwijs moet meertalig worden, en leerlingen moeten niet enkel lessen volgen "in vreemde talen". Een gedeelte van hun lessen moet worden gegeven in meer dan een taal. Maar we beschikken niet over een formule die past voor elk publiek. Ook zal men lessen moeten trekken uit bestaande experimenten en nieuwe experimenten uitwerken teneinde tot formules te komen die het best ten goede komen aan de Brusselse schoolbevolking in al haar diversiteit.

(1) Mevrouw Anna Sole Mena en de heren Alex Housen en Philippe Van Parijs zijn de coördinatoren van het Marnixplan voor een meertalig Brussel, waarvan op 28 september 2013 de officiële start werd gegeven in de zaal Zinneke van het Brussels Information Point. Voor meer informatie, ga naar: <http://www.marnixplan.org>.